

Den väpnade freden 1871-1914

- Osäkerhet och misstro
- Alla förberedde sig för krig
- Industrialiseringen gav resurser
- Värnplikt

Allianser

- *Trippelalliansen*

- *Tyskland, Österrike, Italien (till 1915)*
- (inkl. Bulgarien och Turkiet = **Centralmakterna**)
- *Bismarck: hemligt avtal med Ryssland*

- *Trippelententen*

- *Storbritannien, Frankrike, Ryssland*
- (*>30 stater = Allierade*)

Europas oroliga hörn

- Serbien
 - Förena alla slaver på Balkan i ett storserbiskt rike
- Österrike
 - Bekämpade ett storserbien då många slaver/serber bodde inom deras gränser
- Ryssland
 - Uppmuntrar och stöder sitt slaviska broderland

Första världskrigets orsaker

- Fransk önskan om revanch på Tyskland för kriget 1870-1871
- Ökad spänning mellan Storbritannien och Tyskland om haven och i kolonierna
- Rivalitet på Balkan mellan Österrike (stödda av Tyskland) och Serbien (stödda av Ryssland)

Skottet i Sarajevo

- Österrikiske tronföljaren mördas (28 juni 1914)
- ”Svarta handen” som låg bakom
- Vile förena Bosnien med Serbien
- Skottet: gnistan som tände världsbranden
- Österrike ställer ultimatum till Serbien som gjordes ansvarigt – kraven avvisas
- Österrike (med stöd av Tyskland) förklarar krig mot Serbien (28 juli 1914)

Svarta veckan

- Ryssland mobiliserar armén till försvar av Serbien
- Tyskland uppfattar mobiliseringen som ett hot och förklarar Ryssland krig och strax därefter också mot Frankrike
- Tyskland omedelbart till anfall mot Frankrike, via neutrala Belgien
- Anfallet på Belgien får Storbritannien att komma till Frankrikes hjälp och de förklarar Tyskland krig

Krigets förlopp

- Västfronten
 - ”Undret vid Marne”, Tysklands offensiv stoppas
 - Ställningskrig → Skyttegravskrig
- Östfronten
 - Rörligare krig
 - Ryssland till snabbt anfall mot Östpreussen
 - Tyskland flyttar trupper från västfonten (undret vid Marne)
 - Revolution i Ryssland 1917 → Fred med Tyskland
- Till sjöss
 - Allierade klart överlägsna

Nya sätt att kriga

- Flyg
 - Först spaning sedan jakt och bombflyg
- Stridsvagnar
 - Användes först av engelsmännen vid Sommes 1916
 - Tog sig fram genom taggtråden och banade väg för infanteriet (som inte hann med)
- Ubåtar
 - Tyskland, mängder av fartyg sänktes
 - 1917 ”oinskränkta ubåtskriget”

Tyskt nederlag

- USA drabbas av ubåtskriget
 - Krigförande 1917, ”För att trygga världen åt demokratin)
 - Sommaren 1918 en miljon amerikanska soldater i Frankrike
 - Tyskland inga reserver att sätta in
 - Spanska sjukan (svår influensaepidemi)
 - Stridsmoralem mot upplösning
- Tyskland begär vapenvila
 - 11 nov 1918 eld upphör

Versaillesfreden

- USA, Storbritannien, Frankrike
 - stängde ute de besegrade från fredssamtalen tills dokumenten var klara att undertecknas
- 28 juni 1919 tvingas tyskarna underteckna fredfördraget i spegelsalen i Versailles, där de 1871 hade förödmjukat fransmännen

Villkoren

- Tyskland skyldiga till kriget och alla skador/förluster
- Krigsskadestånd som aldrig fastställdes
- Frankrike fick tillbaka Elsass-Lothringen
- Tyskland förlorade alla sina kolonier
- Tyskland fick ha en armé på högst 100 000 man och förbjöds att ha flygvapen
- Nya stater: Finland, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tjeckoslovakien, Jugoslavien

Resultat

- Orimliga fredsvillkor som ledde till mer hat och aggression
- Tyskland inte militärt besekrat – politikerna som gav upp
- Freden öppnade dörren för en skicklig politisk agitator
- Vapenstilleståndet som segermakterna firade med en tyst minut varje år – inte fredsslutet

Det blev bara ett stillestånd, ingen bestående fred